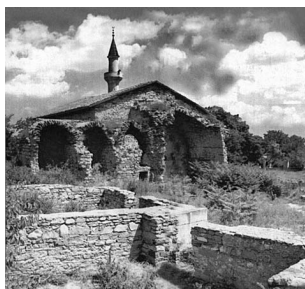

М. К. Окладной, В. В. Третяк, А. Р. Халітов

Кіровський район

КІРОВСЬКИЙ РАЙОН (у січні–березні 1935 – Іслам-Терекський) – район, що знаходиться у східній частині АР Крим. Межує з Феодос. і Судац. міськрадами та Ленін., Совет. і Білогір. р-нами АР Крим. Утвор. 1935. Від листопада 1941 до квітня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. Пл. 1,2 тис. км². Насел. 57 686 осіб (2001, складає 103,8 % до 1989): росіян – 50,5 %, крим. татар. – 25,5 %, українців – 17,6 %, проживають також білоруси, греки, чуваші, молдовани, вірмени, поляки. У складі р-ну – м. *Старий Крим*, смт [Кіровське](#) та 39 сільс. насел. пунктів. Пн. частина р-ну лежить у межах *Присиваської низовини*, центр. – на сх. відрогах Внутр. пасма Крим. гір, пд. – на пн. відрогах Гол. пасма Крим. гір. Поверхня пн. частини – плоска низовинна лесова рівнина, на правобереж. ділянках трапляються абраз. форми рельєфу. Поверхня центр. частини – куестове низькогір'я, пд. – середньогір'я, глибоко розчленовані долинами та балками; поширені карстові форми рельєфу. На Пд. Зх. – г. Великий Агармиш (723 м над р. м.). Корисні копалини: вапняки, гравій, мергель; є джерела мінерал. вод. Тер. р-ну на Пн. омиває *Сиваш* (довж. берег. лінії 29 км). Проходить траса Пн.-Крим. каналу, протікають річки Чуруксу, *Мокрий Індол*, Сірий Індол (бас. [Азовського моря](#)). На рівнині – темно-каштан. слабо- і середньосолонцюваті, чорноземні пд. карбонатні, у передгір'ях – дерново-карбонатні та лучно-чорноземні ґрунти. У К. р. – комплексна пам'ятка природи заг.-держ. значення Агармиський ліс (див. [Агармиш](#)). Гол. підприємства: виноробні заводи – ТОВ «Перлина», ВАТ «Старокримський» і «Золоте Поле». Спеціалізація с. господарства – рослинництво (69 %) зерн., тваринництво (31 %) м'ясо-молоч. напрямів. Пл. с.-г. угідь 70,8 тис. га. Осн. виробниками с.-г. продукції є 55 с.-г. підприємств та 30 фермер. госп-в. Гол. культури: пшениця, ячмінь, соняшник, кукурудза. Розвинуті садівництво та виноградарство. У К. р. – 18 заг.-осв. шкіл; 23 Будинки культури та сільс. клубів, 25 б-к, 3 муз. школи, *Старокримський літературно-художній музей*, будинки-музеї О. Гріна та К. Паустовського, історії, культури та побуту крим. татар (усі – Старий Крим); 2 лікарні, 12

амбулаторій, 26 фельдшер.-акушер. пунктів, санаторій «Старий Крим»; ДЮСШ; готель. Виходить г. [«Кировець»](#). Діють 37 реліг. громад (віруючі переважно православні та мусульмани). Під охороною держави – 57 пам'яток історії та культури. На тер. Старого Криму існувало поселення епохи бронзи (2 тис. до н. е.), збереглися руїни пізньоскіф. городища та залишки антич. поселення (4–3 ст. до н. е. – перші ст. н. е.). Серед визнач. архіт. пам'яток – руїни мечеті Бейбарса (збудована 1287–88 єгипет. султаном Ал-Малік Бейбарсом), середньовіч. церкви (10–12 ст.), караван-сараю (заїжджого двору; 13–14 ст.), вірм. монастиря Сурб-Стефанос (13–14 ст.), мечеті Куршун-Джамі (Свинцевої; 14 ст.); мечеть часів правління Узбека – хана Золотої Орди (1314), монастир. комплекс Сурб-Хач (14 ст.). Зі Старим Кримом пов'язані життя та діяльність хірурга, біокібернетика, академік НАНУ та АМНУ М. Амосова, письменника О. Гріна, поета М. Богдановича, кінорежисера О. Каплера, поета-драматурга, перекладача Г. Петникова, письменника-футуриста В. Охотникова, художника І. Айвазовського, поета, художника, філософа М. Волошина, засн. кіммерій. школи живопису К. Богаєвського, скульпторів Т. Гагаріної та В. Стамова. Серед видат. уродженців – археолог С. Скорий (Старий Крим); легкоатлет (біг) [Є. Зюков](#) (с. Золоте Поле).

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Кіровський район / М. К. Окладной, В. В. Третьак, А. Р. Халітов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-7047>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).